

Česká republika

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Vítějeves, okres Svitavy

Vítějeves 80, 569 06 Vítějeves

Identifikátor školy: 600 100 472

Termín konání orientační inspekce: 1. - 4. a 30. duben 2003

Čj.:	104 126/03-2713
Signatura:	oj4cw105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Součástí školy: Na základě Rozhodnutí o provedení změny v síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení, které vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pod čj. 16 144/03-21 dne 11. dubna 2003 škola sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu.

Zřizovatel: Obec Vítějeves, okr. Svitavy, PSČ 569 06
Právní forma: příspěvková organizace
Základní škola – kapacita: 122 žáků
Aktuální počet žáků školy: 88 žáků
Počet tříd: 7
Do školy dojíždí žáci z obcí: Svojanov (25 žáků), Bohuňov (12 žáků), Bělá nad Svitavou (11 žáků), Kněževy (6 žáků), Horní Poříčí (1 žák), Prostřední Poříčí (2 žáci), Banín (1 žák), Lavičné (1 žák), Křetín (1 žák)

Škola má pro školní rok 2002/2003 udělenou výjimku z počtu žáků. Rozhodnutí vydalo MŠMT ČR dne 29. března 2002 pod čj. 16 381/02-22.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech: český jazyk (1.- 9. ročník), matematika, německý jazyk, vlastivěda, hudební výchova, výtvarná výchova (1. - 5. ročník)
- dodržování učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2
- vedení povinné dokumentace dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- dodržování ustanovení vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů
- vykazovaného počtu žáků k 30. září 2002

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH A MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V PŘEDMĚTECH ČESKÝ JAZYK, MATEMATIKA, NĚMECKÝ JAZYK, VLASTIVĚDA, HUDEBNÍ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuku na 1. stupni zajišťuje celkem 5 pedagogických pracovníků. Jedna splňuje podmínky vyhlášky o odborné a pedagogické způsobilosti, dvě mají středoškolské vzdělání a studují PF MU v Brně – učitelství pro 1. stupeň základní školy, jedna je vychovatelkou školní družiny a vyučuje předměty výchovného charakteru a jedna s vysokoškolským vzděláním má pedagogické minimum k výuce odborných předmětů na středních školách.

Český jazyk ve škole vyučují celkem čtyři učitelky. Na 1. stupni tři učitelky, odbornou a pedagogickou způsobilost má pouze jedna z nich. Tato skutečnost neměla ve sledovaných hodinách zásadní negativní vliv na kvalitu výuky.

Na 2. stupni učí český jazyk ve všech čtyřech ročnících jedna učitelka. Odborně a pedagogicky způsobilá je pro výuku na 1. stupni základní školy. Částečná odborná způsobilost vyučující neměla ve sledovaných hodinách negativní vliv na kvalitu výuky, naopak sledované hodiny českého jazyka na 2. stupni byly hodnoceny jako velmi dobré a vynikající.

Skladba úvazků odpovídá současné personální situaci školy, pozitivem je zajištění výuky českého jazyka v 6. - 9. ročníku jednou vyučující.

Pro řízení školy má ředitelka vypracovaný Roční plán práce na školní rok 2002/2003, který byl projednán v pedagogické radě dne 2. září 2003. Jsou v něm stanoveny hlavní úkoly výchovně vzdělávací činnosti školy, přesné časové termíny vztahující se k organizaci školního roku, termíny pedagogických rad a rodičovských schůzek. Dokument obsahuje i přehled školních kroužků, termíny soutěží, kulturních akcí plánovaných pro školní rok 2002/2003 a plán vzdělávání pedagogických pracovníků. Školní řád je zpracován a zveřejněn, obsahuje pouze povinnosti žáků, jejich práva uvedena nejsou.

Poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada, která se schází čtyřikrát ročně. O jednáních jsou vedeny zápisy, které jsou zaměřeny především na organizaci školy a klasifikaci žáků. Méně prostoru je věnováno metodickým postupům a hodnocení práce vyučujících. Vzhledem k velikosti školy má ředitelka denně možnost kontrolovat a řídit pedagogickou činnost vyučujících. Metodické orgány ve škole zřízeny nejsou. Vyučující spolupracují neformálně denně při setkáních ve společné sborově propojené dveřmi s ředitelkou.

Další vzdělávání učitelů školy je vzhledem k zajištění plynulého provozu školy obtížné. Ředitelka školy má vypracovaný Plán vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2002/2003, ve kterém jsou uvedena jména vyučujících a termíny jednotlivých akcí. K termínu inspekce se učitelky a ředitelka školy zúčastnily celkem devíti akcí zaměřených na další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Kritéria pro hodnocení zaměstnanců školy má ředitelka písemně zpracována, pedagogičtí pracovníci s nimi byli seznámeni.

Vnitřní informační systém je vzhledem k počtu žáků a učitelů školy jednoduchý a funkční. Důležité informace jsou učitelům i žákům většinou prezentovány osobně ředitelkou školy, pro informace odborného a organizačního charakteru slouží vyučujícím nástěnka ve sborově školy. Využívány jsou žákovské knížky, v případě závažných sdělení pro rodiče i osobní korespondence, třikrát do roka jsou pro rodiče organizovány třídní schůzky. Prioritou ředitelky školy je získat další žáky z okolních vesnic a zachovat školu v obci. V lednu 2003 vydala škola informační leták o činnosti školy a nabídce mimoškolních aktivit pro své žáky, veřejnost je o práci školy informována i prostřednictvím školního časopisu „Občasník“.

Kontrolu vzdělávacího procesu provádí ředitelka podle aktuální potřeby. Plán hospitací a kontrol zpracovaný nemá. K termínu inspekce uskutečnila celkem 7 hospitací. O provedených kontrolách jsou vedeny záznamy (hospitační listy). Nedostatky jsou projednávány osobně s jednotlivými pedagogickými pracovníky.

Výroční zpráva školy za školní rok 2001/2002 ze dne 26. srpna 2002 je stručná. Obsahuje všechny základní informace, stanovené v § 17e zákona č. 564/1990 Sb., ve znění zákona č. 139/1995 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství.

V budově školy je sedm kmenových učeben, místnost pro školní družinu a menší učebna, ve které jsou umístěny starší počítače. V budově je i školní jídelna. Třídy jsou prostorné, dobře

osvětlené a větrané. Jejich úprava a estetická úroveň je velmi dobrá, jsou zpravidla opatřeny podnětnou výzdobou (gramatické tabule, práce žáků apod.). Rovněž chodby jsou esteticky upraveny. Dostatek pomůcek umožňuje vyučujícím plnit zvolený vzdělávací program školy. Materiální vybavení školy mohou žáci využívat i v odpoledních hodinách v rámci zájmových aktivit. Škola nabízí v letošním školním roce žákům šest zájmových útvarů – anglického jazyka, gymnastiky, hry na zobcovou flétnu, informatiky, dyslektický a taneční.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou hodnoceny jako průměrné.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V PŘEDMĚTECH ČESKÝ JAZYK, MATEMATIKA, NĚMECKÝ JAZYK, VLASTIVĚDA, HUDEBNÍ VÝCHOVA A VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Realizace vzdělávacích programů

Počet hodin týdenní dotace u českého jazyka, matematiky, německého jazyka, vlastivědy, hudební výchovy a výtvarné výchovy je v souladu s učebním plánem školou realizovaného vzdělávacího programu (Základní škola). Učební osnovy jsou dodržovány. Povinná dokumentace školy průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk (1. - 9. ročník)

Na sledované hodiny byly učitelky velmi dobře připraveny. Dlouhodobé plánování je rovněž funkční. Dílčí nedostatky byly zaznamenány v zapracování dodatků ke vzdělávacímu programu Základní škola. Učitelky mají zpracovány tematické plány, ty zpravidla vycházejí z obsahu používaných učebnic.

Metody, formy a způsoby práce byly na prvním stupni ovlivněny zejména tím, že ve dvou třídách se vyučuje v odděleních (spojení ročníků). Ve všech takto spojených třídách byl zaznamenán vyvážený poměr samostatné práce a práce frontální. Ve sledovaných hodinách se objevovala vstupní motivace i motivace průběžná. Učitelky využívaly k motivování žáků zejména didaktických her a vlastních životních zkušeností žáků. Hodnocení žáků v průběhu hodin bylo převážně kladné verbální, ústní klasifikované zkoušení nebylo zaznamenáno. Učitelky hodnotily a zejména chválily žáky zpravidla ihned po výkonu. V některých sledovaných hodinách na prvním stupni chyběla efektivní zpětná vazba (výsledky samostatné práce apod.). Přímá klasifikace se ve sledovaných hodinách neobjevila. Žákům většinou nebylo umožněno výrazněji hodnotit své vlastní výkony, popřípadě výkony svých spolužáků.

Učitelky navazovaly na již dříve získané poznatky. Využívaly zejména osobních zkušeností žáků. Zpravidla také různými formami ověřovaly pochopení probírané látky (nejčastěji frontální opakování nebo pracovní listy).

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků, výukovým cílům a ve spojených ročnících i situaci ve třídě. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Individuální práce s žáky s poruchami učení a chování, případně zohledňování těchto žáků, bylo zaznamenáno ve značné části hodin (zvláštní úkoly, doplňovačky místo diktátu, zohlednění motorického neklidu, možnost projít se apod.). Převažujícím způsobem práce byly

činnosti a samostatná práce, v části hodin bylo využito i kooperace (druhý stupeň). Učitelky využívaly zejména učebnic, na prvním stupni i různých pracovních listů a kartiček, na druhém stupni byla žákům volně k dispozici „Pravidla českého pravopisu.“

V hodinách byl zpravidla až na výjimky věnován dostatečný prostor relaxaci (převážně časté střídání činností). Učivo bylo žákům prezentováno věcně správně. V části hodin chyběla závěrečná shrnující nebo hodnotící část hodiny. Učitelky se žáky velmi pěkně komunikovaly, vedly je ke správnému vyjadřování a spisovné mluvě.

Ve sledovaných hodinách byl využit ve dvou hodinách na druhém stupni magnetofon (ukázky v literární výchově, relaxační hudba v průběhu psaní slohové práce).

Celkově měla výuka českého jazyka velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech matematika, německý jazyk, vlastivěda, hudební výchova a výtvarná výchova (1. - 5. ročník)

Žáci pěti ročníků prvního stupně jsou rozděleni do tří tříd. Spojený je první a třetí ročník, druhý a čtvrtý ročník a samostatný pátý ročník. Hodiny sledované u učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí a dlouhodobou praxí byly promyšlenější a efektivnější než u učitelek bez této způsobilosti a s praxí krátkodobou.

Vyučující motivovaly již v úvodu hodiny žáky k práci - většinou nástinem obsahu vyučovací hodiny, vstupním rozhovorem, ukázkou vzoru hotového výrobku. V průběhu hodin byli žáci aktivizováni různými způsoby - změnou formy práce, častými slovními pochvalami, používáním názorných pomůcek, příkladně kladným vztahem vyučujících k žákům. V závěrečné části většiny sledovaných hodin však nebylo zaznamenáno hodnocení práce třídy, shrnutí učiva, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Bezprostřední příprava vyučujících na hodiny byla většinou velmi dobrá.

Ve většině hodin převládal informativní typ výuky. Z vyučovacích metod byly nejčastěji použity opakování a utvrzování učiva, vysvětlení, ve výtvarné výchově malba a výtvarné konstruování z papíru. Ve výtvarné výchově byla velice vhodným způsobem rozvíjena fantazie žáků. Největší část výuky vlastivědy byla věnována metodě výkladu s velkým množstvím poznatků, které nebyly u žáků dostatečně utvrzeny, zopakovány a procvičeny. V hodinách hudební výchovy byly upevňovány znalosti žáků z oblasti hudební nauky, opakovány probrané písně, žáci se učili píseň novou, v jedné ze sledovaných hodin byl zaznamenán doprovod pomocí žakovských hudebních nástrojů. Nedostatkem bylo nezařazení hudebně-pohybových činností. V hodinách německého jazyka byla rozmanitější práce zaznamenána u vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí, vyučující bez této způsobilosti se zaměřila na mechanické opakování poznatků místo využití jazyka v praktických situacích. V matematice bylo u jedné z vyučujících zaznamenáno příkladné respektování individuálního tempa jednotlivých žáků a kladení důrazu na přesné matematické vyjadřování. Všechny vyučující využily v průběhu výuky značné množství názorných pomůcek – počítadla, karty s příklady a čísly, barevná kolečka, okopírované materiály, obrázky členů rodiny, obrázky ke slovní zásobě, keyboard pro doprovodnou hru učitelky a nástroje Orffova instrumentáře. Většina vyučujících měla připravenou vhodnou další práci pro rychlé žáky.

Žáci pracovali formou ústní i písemnou, zařazována byla práce společná i samostatná.

Všechny hodiny probíhaly v atmosféře vzájemného respektu. Relaxační prvky byly zařazeny ve většině vyučovacích hodin.

Sledovaná výuka je hodnocena jako velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Vlastní evaluační nástroje pro zjišťování výsledků vzdělávání škola nemá. Ke kontrole úrovně výuky využívá běžných kontrolních prací, které jsou žákům zadávány v průběhu školního roku. Žáci školy se pravidelně zúčastňují olympiád českého a německého jazyka, dějepisné soutěže „Mladý historik“ a matematických soutěží „Klokan“ a „Pythagoriáda“.

Celkově je průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech hodnocen jako velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Byly porovnány počty žáků zapsaných v třídních výkazech s údaji v aktuálním Výkazu o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2002. Nedostatky zjištěny nebyly.

Souběžně s orientační inspekcí proběhla tematická inspekce „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání.“ Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003 a na webových stránkách České školní inspekce.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina školy ze dne 12. září 2002 vydaná obcí Vítějeves
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 11. dubna 2003 pod čj. 16 144/03-21
3. Výkaz o základní škole podle stavu k 30. září 2002 Škol (MŠMT) V 3-01
4. Inspekční zpráva čj. 104 268/98-2607 ze dne 12. září 1998
5. Třídní knihy školního roku 2001/2002
6. Třídní knihy školního roku 2002/2003
7. Třídní výkazy školního roku 2002/2003
8. Učební plán školy pro školní rok 2002/2003
9. Rozvrh hodin pro školní rok 2002/2003
10. Rozvrh přestávek pro školní rok 2002/2003
11. Tematické plány učiva pro školní rok 2002/2003
12. Katalogové listy žáků
13. Roční plán práce na školní rok 2002/2003
14. Plán vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2002/2003
15. Řád školy ze dne 3. září 2001
16. Výběr žakovských sešitů a žakovských knížek
17. Hospitační list (německý jazyk – 4. ročník) ze dne 20. ledna 2003
18. Školní časopis „Občasník“ (leden 2003)
19. Kritéria osobního ohodnocení pedagogickým pracovníkům ze 7. října 2002
20. Výroční zpráva školy za školní rok 2001/2002 ze dne 26. srpna 2002

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy ve škole jsou na průměrné úrovni. Pozitivem je zajištění výuky českého jazyka v 6. - 9. ročníku jedním pedagogickým pracovníkem.

Plánování a řízení je vzhledem k velikosti školy přiměřené, kontrolní činnost vzdělávacího procesu má vyhovující úroveň. K termínu inspekce uskutečnila ředitelka školy 7 hospitací ve vyučovacích hodinách.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy mají ve škole celkově velmi dobrou úroveň. Třídy jsou prostorné a dobře osvětlené. Dostatek pomůcek umožňuje vyučujícím plnit vzdělávací program školy. Nedostatkem je vybavení učebny pro výuku práce s počítačem zastaralou výpočetní technikou, učebna má připojení na Internet. Program MŠMT ČR „Internet do škol“ nebyl do termínu inspekce ve škole realizován.

Výsledky a průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech jsou hodnoceny celkově jako velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. František Víšek	
Členové týmu	Mgr. Jana Richterová	
Členové týmu	Mgr. Pavel Skokan	

Ve Svitavách dne 28. května 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. 5. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis

Mgr. Vlasta Datinská

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-06-16	104 148/03-2713
Zřizovatel	2003-06-16	104 149/03-2713

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
/	/	Připomínky nebyly podány